

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în istoria antică universală

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istoria Artei
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istoria antică universală				Codul disciplinei	HLM1101
2.2. Titularul activităților de curs		Conf. dr. Molnár Kovács Zsolt					
2.3. Titularul activităților de seminar		Conf. dr. Molnár Kovács Zsolt					
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					17
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				87	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Înscrierea disciplinei în contractul de studii
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Posibilitate de proiectare
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Posibilitate de proiectare

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- CP 1. Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar. - CP 2. Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare. - CP 3. Efectuează cercetare istorică.
Competențe transversale	- CT 1. Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie. - CT 2. Apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice. - CT 3. Gândește analitic.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul este compus din trei părți esențiale: Istoria Orientului Apropiat, Istoria Greciei antice, Istoria Romei și a Imperiului roman. Vrea să transmită cunoștințele esențiale legate istoria antică a acestor trei teritorii. În timp cuprinde perioada dintre apariția primelor civilizații (cca. 3500 a. Cr.) și căderea Imperiului roman de apus (476 p. Cr.). Pe lângă informațiile esențiale de istorie se prezintă și caracteristicile civilizației, dezvoltarea societății, contacte, influențe. Studenții ar trebui să-și formeze o viziune generală, să observe legătura dintre diferite fenomene, să poată comenta și aprecia aceste fenomene istorice și culturale, să înțeleagă fenomenul de aculturație. Aspectele culturale vor fi accentuate în special prin tematica seminarului.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea istoriei și a culturii lumii antice (în special Orientul apropiat și Europa), interpretarea textelor antice, cunoașterea și folosirea surselor de bază de informare. Capacitatea, ca în orice moment să susțină o prelegere de cel puțin o oră, în orice temă privind istoria antică, prezentând succint elementele de bază, pe înțelesul tuturor, dar din care să rezulte elementele esențiale (istorice, culturale etc.) privind tema.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Izvoare. Probleme de cronologie. Mesopotamia: Sumerul.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> noțiunea orientului antic, cronologie, civilizația sumeriană, societate, viața cotidiană, economie, religie.
2. Mesopotamia: Accadul, Babilonia. Structura societății după Codul lui Hammurabi	Prelegere	<i>Cuvinte cheie::</i> istorie politică, societate, economie, viața cotidiană, viața solilor.
3. Egiptul. Începuturi. Regatul Vechi și Mijlociu. Regatul Nou. Perioada târzie.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> istorie politică, societate, economie, viața cotidiană, cariere politice.
4-6. Mitanni, hititii și alte popoare din Asia Mică și Orientul Apropiat. Asiria.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> : istorie politică, societate, economie, viața cotidiană, cariere de intelectual în Asiria, magie.
7. Mezii și perșii.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> istorie politică, societate, economie.

8-11. Preeleni și grecia antică.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> state secundare, Creta, Micene, polisul grec, : istorie politică, societate, economie.
12-14. Roma. De la regalitate la republică. Roma republicană. Principatul. Epoca târzie. Căderea.	Prelegere.	<i>Cuvinte cheie:</i> : istorie politică, societate, economie.

Bibliografie

Bibliografia obligatorie:

Alföldi Géza: *Római társadalomtörténet*. Budapest, 1994, 1999
 Bight, J.: *Izrael története*. Budapest, 1990
 Ferenczi Endre–Maróti Egon–Hahn István: *Az ókori Róma*. Budapest, 1992
 Gyórfi János: *Az óperzsa birodalom tündöklése és bukása*. Budapest, é. n.
 Hahn István–Kákosi László–Komoróczy Géza: *Az ókor története. II. Az ókori kelet története*. Budapest, 1989
 Hegyi Dolores–Kertész István–Németh György–Sarkady János: *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*. Budapest, 1995
 Hegyi W. György–Havas László–Szabó Edit: *Római történelem*, Budapest, 2007
 Kákosi László: *Az ókori Egyiptom története és kultúrája*. Budapest, 1999
 Kalla Gábor: *Mezopotámiai uralkodók*. Budapest, 1993
 Kertész István: *Héraklész unokái. A makedonok története Nagy Sándorig*. Budapest, 1988
 Németh György: *Államéletrajzok*, Budapest, 1994
 Németh György–Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *Görög művelődéstörténet*. Budapest, 2006
 Ókortörténeti chrestomathia (szerk.: Harmatta János, Borzsák István), I–III. Budapest, 1997–1999
 Pallotino, M.: *Az etruszkok*. Budapest, 1980

Bibliografia opțională:

Orientul apropiat

Apor Éva: *Persepolis*. Budapest, 1974
 Ceram, C., W.: *A hettiták regénye*. Budapest, 1964
 Dobrovits Aladár–Kákosi László: *Egyiptomi és mezopotámiai regék és mondák*. Budapest, 2012
 Eliade, Mircea: *A vallási hiedelmek és eszmék története*, I–III. Budapest, 1997
 Hahn István: *Naptári rendszerek és időszámítás*. Budapest, 1983, 1988
 Hajnóczy Gyula: *Egyiptom építészete*. Budapest, 1971
 Hajnóczy J. Gyula: *Az építészet története. Ókor*, I. Budapest, 1991
 Johnson, Paul: *Az ősi Egyiptom civilizációja*. Budapest, 2003
 Kákosi László: *Varázslás az ókori Egyiptomban*. Budapest, 2002
 Klengel, Horst: *Az ókori Szíria története és kultúrája*. Budapest, 1977
 Klima, Josef: *Mezopotámia. Ősi civilizáció és kultúra a Tigris és Eufrátesz mentén*. Budapest, 1983
 Lederer Emma: *Egyetemes művelődéstörténet*. Budapest, 1992
 Ókortörténeti chrestomathia (szerk.: Harmatta János), I. Budapest, 1999
 Petz György (szerk.): *A művészet története*, (I–IX) I–II. Budapest, 2000
 Rákos Sándor–Komoróczy Géza: *Gilgames*. Bukarest, 1986
 Székely A.: *Az ókori kelet művészete*. Budapest, 1983

Grecia antică

Aristoteles: *Politika*
 Buttin, Anne-Marie: *A klasszikus Görögország*. Budapest, 2006
 Castiglione László: *Az ókor nagyjai*. Budapest, 1972
 Croiset, Maurice: *A görög kultúra*. Budapest, 1994
 Eliade, Mircea: *A vallási hiedelmek és eszmék története*, I–III. Budapest, 1997
 Graves, Robert: *A görög mítoszok*. Budapest, 1981
 Hegyi Dolores: *Görög vallástörténeti chrestomathia*. Budapest, 2003
 Homérosz: *Iliász*
 Homérosz: *Odüsszea*
 Mireaux, Émile: *Mindennapi élet Homérosz korában*. Budapest, 1962
 Németh György: *Ércnél maradóbb. A görög és római történelem forrásai*. Budapest, 1998
 Németh György: *Görög történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1996
 Németh György: *A polisok világa*. Budapest, 1999
 Németh György: *A zsarnokok utópiája*. Budapest, 1996
 Németh György–Hegyi W. György: *Görög–római történelem*. Budapest, 2011

Ókortörténeti chrestomathia (szerk.: Harmatta János, Borzsák István), II. Budapest, 1997-1999
 Ritoók Zsigmond: *Régi görög hétköznapiak*. Budapest, 1962, 1999
 Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *A görög kultúra aranykora*. Budapest, 1968, 1984
 T. Horváth Ágnes (összeállította): *Az ókori Hellász (= Belvedere jegyzetek 3.)*. Szeged, 2005
 Warren, P.: *Az égei civilizációk*. Budapest, 1989

Imperiul Roman

Apuleius: *Az aranyszámár*
 Borhy László: *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1998
 Boronkai István: *Római regék és mondák*. Bukarest, 1988
 Caesar: *Feljegyzések a gall háborúkról*
 Castiglione László: *Az ókor nagyjai*. Budapest, 1972
 Földi András–Hamza Gábor: *A római jog története és intézményei*. Budapest, 1996
 Grant, Michael: *Róma császárai*. Budapest, 1996
 Majoros József: *Római élet. Művelődéstörténeti segédkönyv a latin nyelv tanulásához*. Budapest, 2000
 Németh György: *Ércnél maradóbb. A görög és római történelem forrásai*. Budapest, 1998
 Németh György (szerk.): *Római történeti kézikönyv*. Budapest, 2001
Ókortörténeti chrestomathia (szerk.: Harmatta János, Borzsák István), III. Budapest, 1997–1999
 Petz György (szerk.): *A művészet története, (I–IX) I–II*. Budapest, 2000
 Robert, Jean-Noël: *Az ókori Róma*. Budapest, 2006
 Plutarchos: *Párhuzamos életrajzok*
 Suetonius: *Caesarok élete*
 Szepessy Tibor: *A régi Róma napjai*. Budapest, 1998
 Ürögdi György: *A régi Róma*. Budapest, 1963

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Tematica seminarului urmează tematica cursului, punându-se însă mai mult accent pe aspectele culturale	Problematizare și discuții pe baza studiului individual al studenților	- Prezentare de referate de către studenți privind anumite teme. - La sfârșitul semestrului se va completa un test grilă, legat de tematica seminarului. Punctajul obținut face parte din nota finală.
Bibliografie: este cea obligatorie, respectiv opțională, cu anumite modificări pe parcurs, în funcție de accentul pus pe anumite teme (care se pot schimba), dar în acest caz se comunică studenților în timp util. Hahn István–Kákosi László–Komoróczy Géza: <i>Az ókor története. II. Az ókori kelet története</i> . Budapest, 1989 Kákosi László: <i>Az ókori Egyiptom története és kultúrája</i> . Budapest, 1999 Németh György: <i>A polisok világa</i> . Budapest, 1999 Alföldi Géza: <i>Római társadalomtörténet</i> . Budapest, 1994, 1999		
Este cea obligatorie, respectiv opțională, cu anumite modificări pe parcurs, în funcție de accentul pus pe anumite teme (care se pot schimba), dar în acest caz se comunică studenților în timp util.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Capacitatea de a preda istoria artei antice la diferite nivele, a interpreta informațiile oferite de diferite surse, a lucra în domeniu cultural și turistic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursului și a tematicii seminarului, dovedirea de corelare a diferitelor informații	E Evaluarea cunoștințelor se va face: printr-un test grilă, lucrare scrisă pe un subiect dat, sau examen	75%

		oral. Studenții vor fi anunțați din timp de modul de examinare, pentru care se va avea în vedere și dorința generală a celor interesați.	
10.5 Seminar/laborator	Participare activă Studenții vor întocmi și preda o lucrare de semestru, vor susține un test gilă	Participare activă Lucrare de seminar Test	25%
10.6 Standard minim de performanță			
• Notă de trecere la ambele probe • Cunoașterea bibliografiei obligatorie • Prezență (75%) activă la seminar • Cunoașterea noțiunilor principale			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Nu se aplică
--	--------------

Data completării:
17.03.2025

Semnătura titularului de curs

Conf. Dr. Molnár Kovács Zsolt

Semnătura titularului de seminar

Conf. Dr. Molnár Kovács Zsolt

Data avizării în departament:
28.03.2025

Semnătura directorului de departament

Conf. univ. Nagy Róbert Miklós

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".